

Perspektivy dalšího vývoje systému Demus

seminář Rady galerií a CITeM

Brno, 22. 11. 2005

Strategické cíle

- postupné začlenění digitální dokumentace do běžné muzejní a galerijní praxe,
- plynulý přechod na vedení sbírkové evidence v digitální formě,
- zjednodušení postupů při praktickém naplňování zákona č. 122/2000 Sb. “O sbírkách”,
- propojení informačních sítí paměťových institucí (muzea, galerie, knihovny, archívy),
- rozšíření metodické práce CITeM (poskytování služeb přímo jednotlivým institucím).

Priority IT

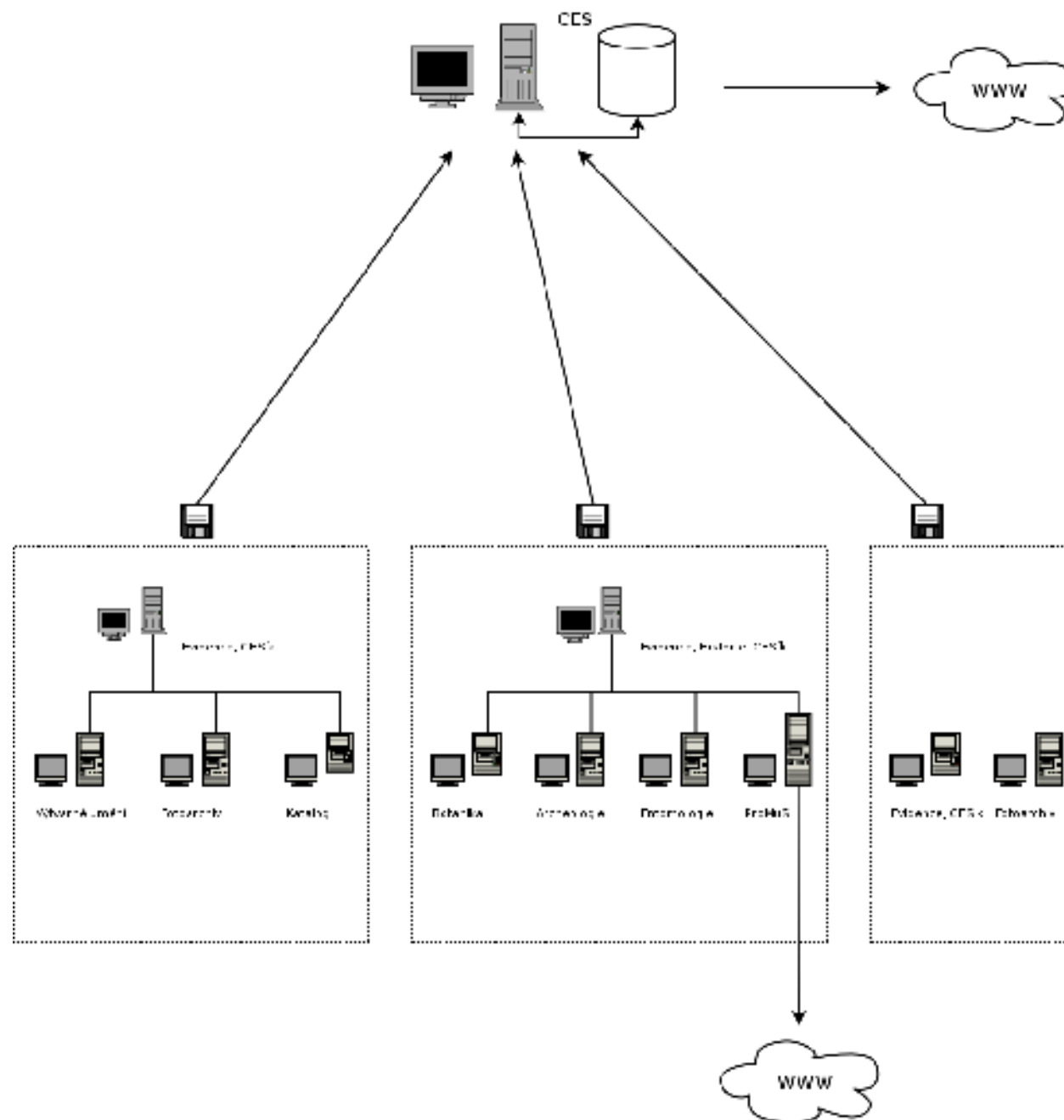
- počítačová gramotnost odborných pracovníků & další doplňování kvalifikace,
- prezentace v nových médiích (zejména www a multimediální tituly),
- dostatečná internetová konektivita,
- průběžná modernizace HW i SW vybavení a jeho racionální využívání.

Digitalizace sbírkových fondů

- ano, ale systematicky, efektivně a v souladu s metodickými doporučeními,
- živelná digitalizace může představovat mrhání finančními prostředky, v krajním případě i ohrožení sbírek(!),
- existence digitálního obsahu předpokládá vývoj a ověřování zcela nových metod jeho zpracování, archivace a využití.

Demus a sbírková evidence

- existující verze přestávají splňovat rostoucí nároky větších institucí (zejména z hlediska práce s velkými objemy dat),
- neexistuje volně dostupná (nebo finančně výhodnější) alternativa s obdobnými parametry,
- muzejní management se nechává přesvědčit k nákupu drahých komerčních produktů s uzavřeným kódem a nestandardním způsobem uložení dat,
- vazba na databázové prostředí MS Access znamená nejen řadu technických omezení, ale i problematizaci nasazení otevřených formátů a svobodného softwaru vůbec,
- Demus dosud neumožňuje propojení jednotlivých sbírkových databází a kooperativní tvorbu oborových tezaurů (názvosloví, systémy, synonymika...).

CESík

- nepraktická komunikace prostřednictvím disket,
- pracovní náročnost,

Demus

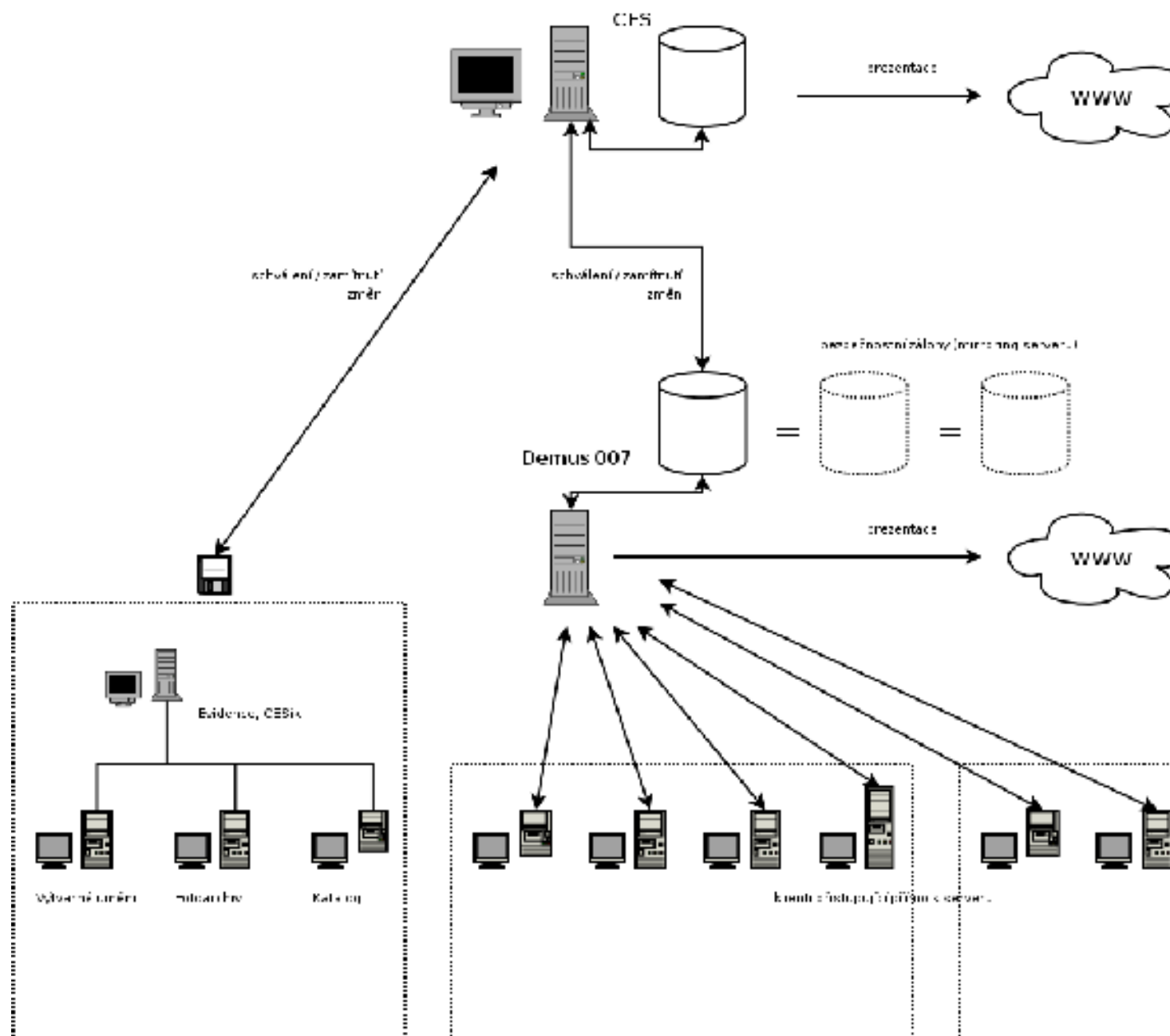
- nutnost instalace mnoha oborových modulů,
- nesoustavné zálohování dat,
- nízké využití informačního potenciálu sbírek,
- obtížná koordinace naplňování oborových tezaurů
- publikace na www možná jen pomocí dalšího softwaru (např. ProMuS)

CESík

- bezúdržbovost,
- stálá aktuálnost (okamžitý zápis změn).

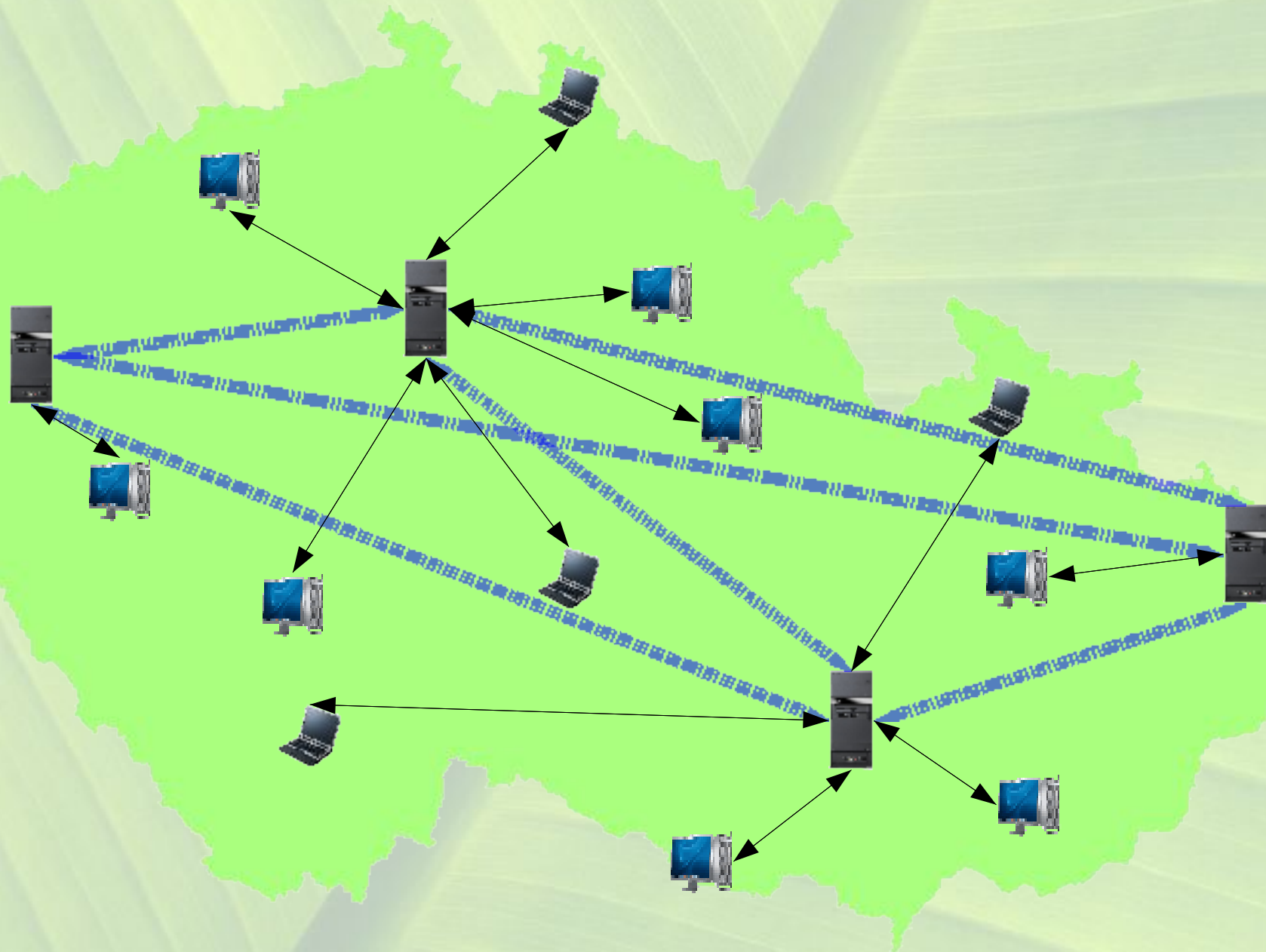
Demus

- žádná instalace a údržba,
- automatické zálohování dat přímo na serverech,
- snazší tvorba a upgrade oborových modulů,
- možnost kooperace při naplňování oborových tezaurů,
- publikace sbírkových údajů přímo na serveru pouhým nastavením čtecích práv,
- snadné rozšiřování aplikace a poskytování dalších služeb.

“tenký klient” (thin-client)

- 1) Přesun celého databázového jádra i aplikační nadstavby na centrální server(y).
- 2) Veškerý běh, ale i správa, údržba a upgrade softwaru probíhají na jeho jediné instalaci – na centrálním serveru. Klientské počítače pouze odesílají požadavky a zobrazují výsledky.
- 3) Minimalizují se nároky na rychlost klientského počítače (teoreticky stačí PC 486, prakticky jakékoli Pentium), jeho diskovou kapacitu (data se ukládají jinde) a údržbu (databáze přežije i požár vaší galerie).
- 4) Platformní nezávislost – aplikace komunikuje se serverem prostřednictvím libovolného webového prohlížeče (Internet Explorer, Firefox, Konqueror, Safari...) běžícího na systému MS Windows, MacOS, Linux, Unix, *BSD, Solaris atd.
- 5) Nutnou podmínkou je zabezpečený přenos dat a rychlé a dostatečně propustné připojení do internetu!

“007”

- 1) Definitivní odklon od databázové platformy MS Access. Použita bude pravděpodobně buďto postrelační databáze CACHE nebo některá z velkých open-source databází (MySQL, PostgreSQL, Firebird).
- 2) Vrstvu aplikační logiky a její komunikaci s databázovým jádrem by měl připravit strategický partner, jednotlivé oborové moduly pak CITeM.
- 3) Z důvodů vyšší bezpečnosti dat a rozložení zátěže poběží celý systém na minimálně třech geograficky oddělených serverech. Jejich správu zajistí CITeM ve spolupráci s hostujícími institucemi.
- 4) Každý uživatel obdrží příslušný počet bezpečnostních certifikátů, které mu umožní pracovat v různých úrovních uživatelských práv k záznamům domovské instituce (prohlížení < zápis < vymazání). Přístup k datům lze omezit na počítače uvnitř organizace (kontrola IP adresy).
- 5) Plánujeme vytvoření datového skladu pro ukládání připojených dokumentačních souborů (obrázky, texty, videa...).

Současný stav

- 1) MK ČR se prostřednictvím odboru pro movité dědictví vyjádřilo kladně... Lze předpokládat možnost napojení na databázi CES a oživení projektu Česká muzea.
- 2) Předběžně přislíbena finanční podpora MK ČR, navrženo podání žádosti o grant z prostředků Evropské komise a Norska.
- 3) Zahájeno jednání se dvěma kandidáty na subdodavatele databázové a aplikační části systému.
- 4) Navázána spolupráce s pracovištěm Národních autorit při Nár. knihovně v Praze. Podán společný grantový návrh “Národní autority NK ČR a jejich aplikace v prostředí muzeí a galerií”. Výsledek žádosti bude znám začátkem příštího roku.
- 5) Zpracování grantové žádosti o prostředky z evropských fondů probíhá ve spolupráci se specializovanou firmou. Aktuálně se čeká na vyhlášení tematických okruhů pro rok 2006.
- 6) Probíhá překlad CIDOC-CRM (Conceptual Reference Model) – klíčové normy pro přístup ke sbírkovým a dokumentačním jednotkám. Namapování na UNIMARC (resp. MARC21) budeme provádět zřejmě ve spolupráci s Cosmotron Bohemia (ing. Andrejčíková).

Co nás čeká ?

I / 2006	Bez ohledu na způsob financování vývoje zahájíme návrh uživatelského rozhraní a jeho napojení na vrstvu aplikační logiky.
V / 2006	Podle výsledku grantových žádostí a tedy i finančních možností CITeM začne vývoj aplikační a databázové vrstvy u komerčního partnera.
VIII / 2006	Výběr “zkušebních pilotů” z řad muzeí a galerií. Stanovení licenční politiky.
X / 2006	Převod dat z předchozích verzí Demusu, naplnění oborových tezaurů a souborů autorit, testování v poloprovozním režimu.
2007	Oficiální otevření systému pro další instituce.
...	Průběžná údržba, zálohování dat, rozšiřování služeb, školení uživatelů.

Jak pomoci vývoji nové verze Demusu ?

- maximálním využíváním možností existujících verzí,
- důsledným dodržováním pravidel pro zápis dat a vůbec “dobrou kondicí” vlastního datového souboru,
- aktivní účastí při tvorbě oborových tezaurů a návrhu uživatelského rozhraní
- osobní podporou principů digitalizace sbírek ve vlastní instituci, Radě galerií, AMG...
- zapojením se do zkušebního provozu nové verze,
- (almužnou, naturálními dary, popř. veřejnou sbírkou ve prospěch rodin pracovníků CITeM)